

Besluit

Kenmerk: ACM/UIT/617359
Zaaknummer: ACM/23/184603
Datum: 19 maart 2024

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, Stichting Martini Ziekenhuis

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Relevante feiten en omstandigheden	4
2.1	Beschrijving van gesloten distributiesysteem	4
2.2	Eisen aan aanvrager	4
2.3	Ontheffingsgronden	5
2.4	Veiligheid en betrouwbaarheid van het stelsel van verbindingen	5
2.5	Derdentoeegang	5
3	Beoordeling van de ontheffingsaanvraag	6
3.1	Eisen aan het stelsel van verbindingen	6
3.2	Eisen aan aanvrager	7
3.3	Ontheffingsgronden	7
3.4	Veiligheid en betrouwbaarheid van het elektriciteitsnet	8
3.5	Derdentoeegang	8
3.6	Samenvatting beoordeling	8
4	Dictum	9
	Bijlage 1 - Wettelijk kader	12
	Bijlage 2 - Geografische afbakening van de locatie waarop het GDS/elektriciteitsnet is gelegen	15
	Bijlage 3 - Toelichting op ontheffingsvoorschriften	16

1 Inleiding

1. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) uitvoering aan artikel 15, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet). Op grond hiervan kan de eigenaar van een gesloten distributiesysteem (hierna: GDS) een aanvraag bij de ACM indienen tot verlening van een ontheffing van de verplichting neergelegd in artikel 10, negende lid, van de E-wet tot het aanwijzen van een netbeheerder (hierna: de ontheffing).
2. Op 27 juni 2023 heeft Stichting Martini Ziekenhuis (hierna: Martini Ziekenhuis of aanvrager) een aanvraag ingediend tot verlening van een ontheffing in de zin van artikel 15, eerste lid, van de E-wet voor het stelsel van verbindingen dat ligt op Van Swietenplein 1 en Van Swietenlaan 2b te Groningen, kadastraal aangeduid als gemeente Groningen, perceelnummer Helpman O 4044. De ACM geeft met dit besluit haar oordeel op de aanvraag.
3. De ACM heeft op 26 juli 2023, 6 oktober 2023 en 8 december 2023 om aanvullende informatie gevraagd. Aanvrager heeft deze aanvullende informatie op 30 augustus 2023, 17 november 2023 en 16 januari 2024 aangeleverd.
4. De indeling van dit besluit is als volgt. Hoofdstuk 2 van dit besluit bevat het feitencomplex en andere relevante omstandigheden, zoals die bij de ACM bekend zijn. De ACM beschrijft haar beoordeling van de aanvraag in hoofdstuk 3. De ACM eindigt haar besluit met het dictum in hoofdstuk 4.
5. De ACM heeft 3 bijlagen toegevoegd aan het besluit. Deze bijlagen zijn onderdeel van onderhavig besluit. Bijlage 1 geeft een overzicht van de relevante wettelijke bepalingen. In bijlage 2 is een kadastrale kaart van het terrein waarop het stelsel van verbindingen is gelegen, opgenomen. In bijlage 3 licht de ACM de voorschriften die zijn verbonden aan de ontheffing nader toe.

2 Relevante feiten en omstandigheden

6. In dit hoofdstuk geeft de ACM een samenvatting van de bij haar bekende feiten en omstandigheden met betrekking tot de ontheffingsaanvraag. Deze feiten en omstandigheden zijn ontleend aan de ontheffingsaanvraag en aanvullende informatie die van aanvrager is ontvangen. Op basis van deze informatie stelt de ACM de hiernavolgende feiten en omstandigheden met betrekking tot het stelsel van verbindingen (paragraaf 2.1), de eisen aan de aanvrager (paragraaf 2.2), de ontheffingsgronden (paragraaf 2.3), de veiligheid en betrouwbaarheid van het stelsel van verbindingen (paragraaf 2.4) en de derdentoeegang (paragraaf 2.5) vast.

2.1 Beschrijving van gesloten distributiesysteem

7. Aanvrager stelt dat er sprake is van een elektriciteitsnet op het Van Swietenplein 1 en de Van Swietenlaan 2b, kadastraal bekend als het perceel Helpman O 4044 (HMNO02-O-4044) in de gemeente Groningen. Aanvrager motiveert dit door middel van een omschrijving, een single line diagram en een kadastrale kaart. Dit betreft een locatie met gedeelde diensten, aldus aanvrager.
8. Het stelsel van verbindingen opereert op een spanningsniveau van 400 volt en is volgens aanvrager geen onderdeel van het landelijk hoogspanningsnet. Het stelsel van verbindingen is aangesloten op het elektriciteitsnet van Enexis.
9. Op het stelsel van verbindingen zijn volgens aanvrager twee afnemers aangesloten. Een overzicht van deze afnemers staat in **Tabel 1**.

Tabel 1: Overzicht van de afnemers op het elektriciteitsnet volgens aanvrager

Nr.	Naam afnemer	Adres op de locatie
1.	Stichting Martini Ziekenhuis	Van Swietenplein 1
2.	Doktersdienst Groningen	Van Swietenlaan 2b

10. Op het stelsel van verbindingen zijn geen huishoudelijke afnemers aangesloten.
11. Op de installatie van aanvrager zijn noodstroomaggregaten aangesloten om bepaalde noodgroepen van stroom te voorzien in het geval van uitval van de stroom in (een deel van) het ziekenhuis.

2.2 Eisen aan aanvrager

12. Aanvrager betoogt dat hij eigenaar van het net is. Ter onderbouwing hiervan heeft aanvrager WOZ-beschikkingen, een leveringscontract met de afnemer, een onderhoudsplan, een inspectieplan, een factuur voor het aanleggen van infrastructuur en een factuur voor gepleegd onderhoud overgelegd.
13. Aanvrager heeft verklaard geen netbeheerder in de zin van de E-wet te zijn. Aanvrager heeft eveneens verklaard dat hij geen deel uitmaakt van een groep als bedoeld in artikel 2:24b van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) waarvan ook een netbeheerder in de zin van de E-wet onderdeel uitmaakt.

2.3 Ontheffingsgronden

14. Aanvrager verzoekt om een ontheffing op de tweede ontheffingsgrond van artikel 15, eerste lid, onderdeel a, van de E-wet. Volgens aanvrager transporteert het stelsel van verbindingen primair elektriciteit voor aanvrager zelf of voor bedrijven die aan aanvrager verwant zijn.
15. Aanvrager toont aan dat zij in het jaar voorafgaand aan de aanvraag 99,2% van de totale hoeveelheid getransporteerde elektriciteit zelf gebruikte. De andere aangeslotene, de Doktersdienst Groningen, gebruikte in dat jaar 0,8% van de totale hoeveelheid getransporteerde elektriciteit.

2.4 Veiligheid en betrouwbaarheid van het stelsel van verbindingen

16. Aanvrager geeft aan de betrouwbaarheid en veiligheid op het stelsel van verbindingen op de volgende wijze te borgen. Aanvrager geeft aan dat zij werkt volgens NEN3140 beleid, periodieke inspecties uitvoert, een meerjarig-onderhoudsplan (MJOP) toepast, de spanningskwaliteit constant bewaakt en werkt met een calamiteitenplan dat voorziet in een procedure in het geval van uitval van stroom. Aanvrager heeft daarnaast een procedure en een werkwijze opgesteld voor correctief onderhoud, voor de onderhoudsplannen en voor het bijhouden van een bedrijfsmiddelenregister. Daarnaast heeft aanvrager een inspectiecontract met een derde partij afgesloten. Aanvrager heeft tot slot facturen van gepleegd vervangingsonderhoud overgelegd.

2.5 Derdentoeegang

17. Aanvrager heeft aangegeven derdentoeegang te waarborgen door middel van suballocatie.

3 Beoordeling van de ontheffingsaanvraag

18. In dit hoofdstuk licht de ACM toe hoe zij de ontheffingsaanvraag heeft beoordeeld. Ten eerste beoordeelt de ACM of er sprake is van een stelsel van verbindingen dat voldoet aan de eisen voor een elektriciteitsnet in de zin van artikel 1, eerste lid, aanhef en onderdeel i, en artikel 15, eerste lid, onderdelen c, d en e, van de E-wet (paragraaf 3.1). Zo ja, dan beoordeelt de ACM of aanvrager voldoet aan de eisen die aan hem zijn gesteld in artikel 15, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de E-wet (paragraaf 3.2). Als er sprake is van een elektriciteitsnet en aanvrager voldoet aan de wettelijke eisen, dan beoordeelt de ACM op welke grond de ontheffing kan worden verleend, conform artikel 15, eerste lid, onderdeel a, van de E-wet (paragraaf 3.3). Vervolgens beoordeelt de ACM of aanvrager in voldoende mate zorg kan dragen voor de veiligheid en betrouwbaarheid van het elektriciteitsnet, conform artikel 15, eerste lid, onderdeel f, van de E-wet (paragraaf 3.4). Daarnaast gaat de ACM in op de wijze waarop dertoegang gefaciliteerd wordt (paragraaf 3.5). Tot slot vat de ACM haar beoordeling samen (paragraaf 3.6).

3.1 Eisen aan het stelsel van verbindingen

19. Bij de beoordeling of er sprake is van een stelsel van verbindingen dat in aanmerking komt voor een ontheffing, gelden de volgende criteria:

- a) Er is sprake van een elektriciteitsnet in de zin van artikel 1, eerste lid, aanhef en onderdeel i, van de E-wet;
- b) Het elektriciteitsnet is geen onderdeel van het landelijk hoogspanningsnet in de zin van artikel 15, eerste lid, aanhef en onderdeel aj, van de E-wet;
- c) Het elektriciteitsnet ligt binnen een geografisch afgebakende locatie, conform artikel 15, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de E-wet;
- d) Er worden niet meer dan 500 niet-huishoudelijke afnemers aangesloten, conform artikel 15, eerste lid, onderdelen d en e, van de E-wet.

20. De ACM beoordeelt deze criteria op basis van de bij haar bekende feiten en omstandigheden.

21. De ACM kan alleen een ontheffing verlenen als er sprake is van een elektriciteitsnet als bedoeld in artikel 1, eerste lid, aanhef en onderdeel i, van de E-wet. Uit de feiten genoemd in hoofdstuk 2 blijkt dat er sprake is van een verbinding ten behoeve van het transport van elektriciteit tussen de installatie van de aanvrager en de installatie van aangeslotene. Van beide aangeslotenen is een WOZ-beschikking overgelegd. Op grond van de in hoofdstuk 2 van dit besluit beschreven feiten en omstandigheden concludeert de ACM dat sprake is van een stelsel van verbindingen dat is aangesloten op het elektriciteitsnet van Enexis. De ACM stelt verder vast dat op het stelsel van verbindingen twee afnemers zijn aangesloten. De ACM concludeert daarom dat er sprake is van een elektriciteitsnet in de zin van artikel 1, eerste lid, aanhef en onderdeel i, van de E-wet.

22. Op grond van artikel 15, eerste lid, van de E-wet kan geen ontheffing worden verleend voor een elektriciteitsnet dat tot het landelijk hoogspanningsnet behoort, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel j, juncto artikel 10, eerste lid, van de E-wet. Uit de feiten en omstandigheden zoals die zijn beschreven in hoofdstuk 2 van dit besluit maakt de ACM op dat het elektriciteitsnet opereert op een spanningsniveau dat lager is dan het spanningsniveau waarop het landelijk hoogspanningsnet opereert. De ACM concludeert hieruit dat het elektriciteitsnet geen onderdeel is van het landelijk hoogspanningsnet.

23. Op grond van artikel 15, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de E-wet, dient het elektriciteitsnet binnen een geografisch afgebakende industriële locatie, commerciële locatie of een locatie met gedeelde diensten te liggen. Binnen die locatie geldt een aansluitplicht voor de ontheffingshouder.

24. Uit de feiten en omstandigheden zoals die zijn beschreven in hoofdstuk 2 van dit besluit blijkt dat de geografische afbakening van de locatie waarop het elektriciteitsnet is gelegen het van Swietenplein 1 en Van Swietenlaan 2b, kadastraal aangeduid als gemeente Groningen, perceelnummer Helpman O 4044, is. Er is sprake van een locatie met gedeelde diensten. Aanvrager heeft dit genoegzaam aangetoond door middel van een omschrijving, single line diagram en kadastrale kaart. De ACM concludeert dat de aanvraag op dit punt voldoet aan de wet en definieert de geografische afbakening van de locatie waarop het elektriciteitsnet is gelegen als kadastraal perceelnummer Helpman O 4044, gemeente Groningen.
25. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing mogen op het elektriciteitsnet, blijkens artikel 15, eerste lid, aanhef en onderdelen d en e, van de E-wet, niet meer dan 500 niet-huishoudelijke afnemers zijn aangesloten. Uit de feiten en omstandigheden zoals die zijn beschreven in hoofdstuk 2 van dit besluit blijkt dat er twee niet-huishoudelijke afnemers en geen huishoudelijke afnemers op het elektriciteitsnet zijn aangesloten. De ACM concludeert dat de aanvraag voldoet aan dit wettelijk vereiste van een GDS.

3.2 Eisen aan aanvrager

26. Nu er sprake is van een elektriciteitsnet beoordeelt de ACM, conform artikel 15, van de E-wet, of aanvrager eigenaar is van het elektriciteitsnet, geen netbeheerder is, en ook niet verbonden is met een netbeheerder in een groepsmaatschappij.
27. De aanhef van het eerste lid van artikel 15 van de E-wet vereist dat aanvrager eigenaar is van het elektriciteitsnet waarvoor hij een ontheffing aanvraagt. De ACM merkt op dat het hierbij in beginsel dient te gaan om het juridische eigendom van het elektriciteitsnet. Anders kan de aanvrager het eigendom op grond van artikel 5:20, tweede lid, BW onderbouwen, dan wel kan hij aantonen dat hij zich in voldoende mate als eigenaar van het stelsel van verbindingen gedraagt.
28. Aanvrager heeft niet kunnen aantonen dat zij beschikt over het juridisch eigendom van het elektriciteitsnet. Aanvrager kan verder aantonen dat zij bevoegd aanlegger is, zoals bepaald in artikel 5:20, tweede lid, BW. Op grond van dit artikel behoort de eigendom van een elektriciteitsnet toe aan de bevoegde aanlegger van dat net dan wel aan diens rechtsopvolger. Aanvrager heeft aan de hand van de overgelegde facturen voor de aanleg van het elektriciteitsnet aangetoond bevoegd aanlegger te zijn. De ACM leidt daaruit af dat aanvrager beschikt over de eigendom van het elektriciteitsnet. De ACM overweegt daarbij dat er verder geen reden aanwezig is om aan te nemen dat aanvrager niet over de eigendom beschikt. De ACM concludeert dat aanvrager beschikt over de eigendom van het elektriciteitsnet.
29. Aanvrager heeft verklaard geen netbeheerder te zijn en ook niet in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden te zijn, op grond van artikel 15, eerste lid, onderdeel b, van de E-wet. Aanvrager heeft dit genoegzaam aangetoond.
30. Uit de voorgaande randnummers blijkt dat aanvrager eigenaar is van het elektriciteitsnet en geen netbeheerder is, noch verbonden is met een netbeheerder in een groepsmaatschappij.

3.3 Ontheffingsgronden

31. Nu er sprake is van een elektriciteitsnet en aanvrager voldoet aan de wettelijke eisen beoordeelt de ACM of voldaan is aan de voorwaarden voor een ontheffing zoals bepaald in artikel 15, eerste lid, onderdeel a, van de E-wet. Hierin staat dat een ontheffing wordt verleend indien:

- a) Het bedrijfs- of productieproces van de gebruikers van het elektriciteitsnet om specifieke technische of veiligheidsredenen is geïntegreerd; of
 - b) Het elektriciteitsnet primair elektriciteit transporteert voor de eigenaar van het net of voor de daarmee verwante bedrijven.
32. Aanvrager doet, zo blijkt uit de verstrekte informatie, een beroep op de tweede ontheffingsgrond. De ACM heeft daarom alleen deze grond beoordeeld.
33. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing op de tweede ontheffingsgrond dient te worden aangetoond dat het elektriciteitsnet primair elektriciteit transporteert voor de eigenaar van dat systeem of de daarmee verwante bedrijven. Blijkens de in hoofdstuk 2 van dit besluit beschreven feiten en omstandigheden, zijn er naast aanvrager geen verwante bedrijven aangesloten op het elektriciteitsnet. Aanvrager heeft aangegeven 99,2% van de getransporteerde elektriciteit af te nemen. De ACM concludeert dat aanvrager hiermee gemotiveerd heeft aangetoond dat er sprake is van een situatie als omschreven in artikel 15, eerste lid, onderdeel a, tweede ontheffingsgrond, van de E-wet.

3.4 Veiligheid en betrouwbaarheid van het elektriciteitsnet

34. De ACM kan op grond van artikel 15, tweede lid, van de E-wet voorschriften en beperkingen aan een ontheffing verbinden. Een belangrijke taak van een ontheffingshouder is het waarborgen van de veiligheid en betrouwbaarheid van het elektriciteitstransport op het elektriciteitsnet.
35. Uit de feiten en omstandigheden beschreven in paragraaf van 2.4 van dit besluit blijkt dat aanvrager voldoende heeft aangetoond te beschikken over een uitgebreid vervangings- en investeringsbeleid en de veiligheid en betrouwbaarheid van het net voldoende monitort en waarborgt.
36. De ACM concludeert op grond van het voorgaande en op grond van de door aanvrager aangeleverde stukken dat aanvrager voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat de veiligheid en betrouwbaarheid op het elektriciteitsnet geborgd zijn.

3.5 Derdentoeegang

37. Derden moeten op basis van objectieve en niet-discriminerende tarieven toegang tot distributiesystemen krijgen. Dit geldt ook voor GDS'en.¹ Het doel is dat afnemers zelf een leverancier kunnen kiezen en dat een leverancier aan alle gewenste afnemers moet kunnen leveren. Aanvrager heeft aangegeven dit mogelijk te maken door middel van suballocatie. De ACM verbindt hieraan voorschriften voor derdentoeegang over op welke wijze derdentoeegang wordt gewaarborgd en welke verplichtingen aanvrager daarbij in acht moet nemen.

3.6 Samenvatting beoordeling

38. De ACM concludeert op grond van paragraaf 3.1 tot en met 3.5 dat de aanvraag voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 15, eerste lid, van de E-wet. De ACM heeft geen feiten en omstandigheden geconstateerd die aan verlening van de ontheffing in de weg staan.

¹ Dit volgt onder andere uit een uitspraak van het Europese Hof van Justitie van 22 mei 2008, zaak C-439/06 (Citiworks), ECLI:EU:C:2008:298

4 Dictum

39. De Autoriteit Consument en Markt besluit op grond van artikel 15, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Elektriciteitswet 1998 een ontheffing te verlenen van de verplichting een netbeheerder aan te wijzen aan Stichting Martini Ziekenhuis voor het gesloten distributiesysteem gelegen op het Van Swietenplein 1 en de Van Swietenlaan 2b, kadastraal bekend als het perceel Helpman O 4044 te gemeente Groningen.

40. De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1) Definities

Tenzij in deze voorschriften anders gedefinieerd, zijn de definities bij of krachtens de Elektriciteitswet 1998 van toepassing. In deze ontheffing en de daarop rustende voorschriften wordt verstaan onder:

- a. Derdentoeegang: Het recht van een afnemer op keuzevrijheid van leverancier.
- b. Switchverzoek: Het verzoek van een afnemer om van leverancier te wisselen.
- c. Beheerder van het particuliere net: Eigenaar van een gesloten distributiesysteem, waaraan krachtens artikel 15 van de Elektriciteitswet 1998 ontheffing is verleend.

2) Wijzigingen in de ontheffing

Naam- en adreswijzigingen, alle wijzigingen met betrekking tot het net zoals eigendomswisselingen of wijzigingen in het aantal afnemers en alle andere wijzigingen die van invloed kunnen zijn op deze ontheffing worden uiterlijk vier weken voorafgaand aan de wijziging onverwijld door de beheerder van het particuliere net schriftelijk aan de Autoriteit Consument en Markt gemeld.

3) Voorwaarden en tarieven

- a. De voorwaarden en tarieven waartegen de aansluiting en het transport van elektriciteit worden uitgevoerd door de beheerder van het particuliere net worden op gepaste wijze vooraf bekendgemaakt aan de afnemers op zijn elektriciteitsnet.
- b. De beheerder van het particuliere net draagt er zorg voor dat de afnemers van zijn elektriciteitsnet te allen tijde transparante informatie kunnen verkrijgen over deze geldende tarieven en voorwaarden.
- c. Tevens draagt de beheerder van het particuliere net er zorg voor dat al zijn afnemers een overzicht ontvangen waarop de tarieven overzichtelijk en begrijpelijk zijn gespecificeerd. Hierbij wordt in elk geval onderscheid gemaakt tussen de tarieven in verband met de aansluiting, het transport van elektriciteit en systeemdiensten en indien van toepassing de tarieven voor levering.

4) Veiligheid en betrouwbaarheid

De beheerder van het particuliere net dient onverminderd het bepaalde in artikel 16, eerste lid, met uitzondering van onderdeel h, j en m, van de Elektriciteitswet 1998 ter waarborging van de veiligheid en de betrouwbaarheid van het elektriciteitsnet te beschikken over:

- a. een onderhoudsplan met bijbehorende onderhoudsdienst;
- b. een storingsplan met bijbehorende storingsdienst;
- c. een calamiteitenplan met betrekking tot het net en degenen die toegang hebben tot het net hierover te instrueren;
- d. een investeringsplan waarvan een vervangingsplan onderdeel is;
- e. een bedrijfsmiddelenregister, dat een beschrijving bevat van alle verbindingen, leidingen en hulpmiddelen van het elektriciteitsnet, aangeduid naar locatie, aard, type en overige relevante gegevens.

5) Derdentoegang

derdentoegang via suballocatie

- a. De beheerder van een particulier net waarborgt een systeem van derdentoegang door middel van zogenaamde suballocatie, waarbij de door of namens de afnemer op het elektriciteitsnet gecontracteerde leverancier elektriciteit levert op de EAN-code van de Programma Verantwoordelijke van de particuliere netbeheerder. De beheerder van een particulier net rekent met de afnemer op de aansluiting van de afnemer af op basis van de door deze afnemer met de leverancier overeengekomen baseload levering en het werkelijke verbruik;
- b. De beheerder van een particulier net dient binnen maximaal drie maanden na ontvangst van het eerste schriftelijke switchverzoek van de eerste afnemer die om derdentoegang verzoekt, zijn systemen en processen zodanig in te richten dat de switch van leverancier binnen deze termijn is gerealiseerd. De beheerder van een particulier net dient daarbij in ieder geval te beschikken over een aansluitingenregister in lijn met Hoofdstuk 2, paragraaf 1, van de Informatiecode Elektriciteit en Gas, waarbij in plaats van een EAN-codes andere unieke codes worden toegekend aan de aansluitingen van de afnemers op het elektriciteitsnet;
- c. Volgende switchverzoeken dienen binnen een termijn van tien werkdagen te worden afgehandeld, indien de switchdatum die afnemer met de leverancier is overeengekomen daartoe noodzaakt;
- d. Indien het switchverzoek niet binnen een termijn van tien werkdagen kan worden uitgevoerd, omdat de afnemer de voor de switch benodigde gegevens niet volledig of niet tijdig heeft overgelegd, dan stelt de beheerder van een particulier net de leverancier en de afnemer hiervan schriftelijk en onder opgaaf van redenen in kennis.

6) Kosten leverancierswissel

In het geval dat een afnemer van het elektriciteitsnet waarvoor ontheffing is verleend van leverancier wisselt, brengt de beheerder van het particuliere net voor deze switch geen kosten in rekening, behoudens voor zover de Elektriciteitswet 1998 daarin voorziet.

7) Meetverantwoordelijkheid

De beheerder van het particulier net is niet verantwoordelijk voor het inrichten van de meetverantwoordelijkheid, indien dit vereist is voor het wisselen van leverancier door een afnemer van het net waarvoor ontheffing is verleend.

8) Duur ontheffing

Deze ontheffing vervalt na tien jaar vanaf het moment van bekendmaking van het besluit tot verlening van de ontheffing.

Den Haag,
Datum:

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

dr. B.L.K. Vroomen
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij het bestuur van de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, het bestuur van de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.

Bijlage 1 - Wettelijk kader

1. In dit hoofdstuk beschrijft de ACM de bepalingen die gezamenlijk het wettelijk kader vormen voor dit besluit.
2. Artikel 1, eerste lid, onderdelen b, c, i, j, r, aq en ar, van de E-wet luiden:
 - “b. aansluiting: één of meer verbindingen tussen een net en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder begrepen één of meer verbindingen tussen een net dat wordt beheerd door een netbeheerder en een net dat beheerd wordt door een ander dan die netbeheerder en tussen het net op zee en een windpark op zee;;*
 - c. afnemer: een ieder, met uitzondering van de netbeheerder van het net op zee, die beschikt over een aansluiting op een net;*
 - i. net: één of meer verbindingen voor het transport van elektriciteit en de daarmee verbonden transformator-, schakel-, verdeel- en onderstations en andere hulpmiddelen, behoudens voor zover deze verbindingen en hulpmiddelen onderdeel uitmaken van een directe lijn of liggen binnen de installatie van een producent of van een afnemer;*
 - j. landelijk hoogspanningsnet: het net, bedoeld in artikel 10, eerste lid;*
 - r. verwant bedrijf: een verbonden onderneming in de zin van artikel 41 van de zevende richtlijn nr. 83/349/EEG van de Raad van 13 juni 1983 op de grondslag van artikel 44, tweede lid, onderdeel g, van het Verdrag betreffende de geconsolideerde jaarrekening, of een geassocieerde onderneming in de zin van artikel 33, eerste lid, daarvan of een onderneming die aan dezelfde aandeelhouders toebehoort;*
 - aq. gesloten distributiesysteem: een net waarvoor op grond van artikel 15 ontheffing is verleend*
 - ar. directe lijn: een of meer verbindingen voor het transport van elektriciteit, behoudens voor zover die gelegen is binnen een installatie, die:
 - 1°. niet verbonden is met een net of met een andere verbinding voor het transport van elektriciteit en die een geïsoleerde productie-installatie van een producent rechtstreeks verbindt met een geïsoleerde verbruiker van elektriciteit, niet zijnde de producent of*
 - 2°. ten hoogste via de installatie van één aangeslotene op de verbinding is verbonden met een net of met een andere verbinding voor het transport van elektriciteit en die een productie-installatie van een producent, met tussenkomst van een leverancier, rechtstreeks verbindt met één of meer verbruikers van elektriciteit, niet zijnde de producent of in hoofdzaak huishoudelijke verbruikers, teneinde te voorzien in de elektriciteitsbehoefte van deze verbruikers;”**
3. Artikel 10, eerste en negende leden van de E-wet luiden:
 - “1. Het landelijk hoogspanningsnet omvat de netten die bestemd zijn voor transport van elektriciteit op een spanningsniveau van 110 kV of hoger en die als zodanig worden bedreven, met uitzondering van het net op zee, en landsgrensoverschrijdende netten met wisselstroom.*
 - 9. Degene aan wie een ander net toebehoort dan het landelijk hoogspanningsnet of een landsgrensoverschrijdend net, wijst voor het beheer van dat net een of meer naamloze of besloten vennootschappen als netbeheerder aan.”*
4. Artikel 15 van de E-wet luidt:
 - “1. De Autoriteit Consument en Markt kan op diens aanvraag ontheffing verlenen aan een eigenaar van een net, niet zijnde het landelijk hoogspanningsnet, van het gebod van artikel 10, negende lid, indien:
 - a. het bedrijfs- of productieproces van de gebruikers van een net om specifieke technische of veiligheidsredenen geïntegreerd is of het net primair elektriciteit distribueert voor de eigenaar van dat net of de daarmee verwante ondernemingen,**

-
- 10. Een besluit als bedoeld in het achtste lid wordt genomen binnen zes maanden nadat de informatie, bedoeld in het negende lid door de Autoriteit Consument en Markt is ontvangen. Deze termijn kan eenmaal met ten hoogste zes maanden worden verlengd.”*

Bijlage 2 - Geografische afbakening van de locatie waarop het GDS/elektriciteitsnet is gelegen

Bijlage 3 - Toelichting op ontheffingsvoorschriften

1. Op grond van het bepaalde in artikel 15, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) kunnen aan een ontheffing voorschriften en beperkingen worden verbonden met betrekking tot het verlenen van een ontheffing voor de verplichting tot het aanwijzen van een netbeheerder. De Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) heeft hiertoe diverse voorschriften en één beperking opgesteld, die in beginsel aan alle ontheffingen worden verbonden. De voorschriften dienen onder meer dementoeegang, veiligheid en transportzekerheid, en het hanteren van non-discriminatoire tarieven te bewerkstelligen en te waarborgen. De voorschriften bevatten minimale noodzakelijke vereisten die recht doen aan de belangen van de afnemers op het particuliere net zonder dat daarbij onevenredige inspanningen en investeringen van de beheerder van het particuliere net worden verlangd voor het uitvoeren van deze voorschriften.
2. De ACM heeft definities en eisen die rechtstreeks uit de wet voortvloeien, zoals de aansluitplicht voor de beheerder van het particuliere net, niet herhaald in de voorschriften. De door de ACM opgestelde voorschriften vullen enkel de regelgeving aan, daar waar de wetgever dat eist.
3. Voor een goede uitvoering van deze voorschriften en om duidelijkheid te bieden aan de afnemers op een particulier net en de neteigenaar acht de ACM het van belang om daar waar nodig de voorschriften toe te lichten. Hieronder zullen een aantal voorschriften dan wel onderdelen van voorschriften nader worden toegelicht.

Voorschrift 2

4. Tot 20 juli 2012 was het ontheffingsstelsel ingericht vanuit de gedachte dat de beheerder van het particuliere net zelf in de gelegenheid moest worden gesteld om zijn net zo doelmatig mogelijk in te richten. De ontheffing ontsloeg de houder van verplichtingen in de E-wet, tenzij deze uitdrukkelijk van toepassing waren verklaard.
5. Vanaf 20 juli 2012 geldt een stelsel dat als 'netbeheerder light' kan worden omschreven. De beheerder van het particuliere net heeft derhalve dezelfde rechten en plichten als een netbeheerder op een openbaar net, tenzij de wetgeving hem daarvan uitzondert. Dit brengt met zich mee dat de administratieve eisen voor de beheerder van het particuliere net toenemen. Derhalve moet de ACM tijdig op de hoogte zijn van eventuele wijzigingen op een net ten einde te kunnen controleren dat een verleende ontheffing in overeenstemming blijft met de toepasselijke wet- en regelgeving, inclusief de codes. Illustratief hierbij is het nieuwe wettelijke vereiste van de aansluitplicht voor de beheerder van het particuliere net. Alle afnemers op de afgebakende locatie van een particulier net die daarom verzoeken moeten in beginsel aangesloten worden. Tot 20 juli 2012 was het niet in alle gevallen noodzakelijk dat de Raad van Bestuur van de NMa, de rechtsvoorganger van de ACM, bekend was met alle afnemers op een particulier net. Vandaar dat het nieuwe voorschrift 2 op dit punt gewijzigd is. De belangrijkste wijziging is dat de ACM voortaan vier weken vooraf schriftelijk op de hoogte gesteld moet worden van eventuele wijzigingen, teneinde zo goed mogelijk de eventuele wijzigingen te kunnen toetsen. Eventuele wijzigingen kunnen per brief aan de ACM worden doorgegeven.
6. Niet elke aangemelde wijziging op het net zal leiden tot aanpassing van de ontheffing, alleen wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de reden tot ontheffing verlening zullen tot wijziging leiden. Bekende voorbeelden die kunnen nopen tot aanpassing van de ontheffing is de uitbreiding van het net op een naastgelegen geografische locatie, verandering in het percentage verbruik door de eigenaar of verwante bedrijven zoals vereist op grond van het b-criterium van het eerste lid van artikel 15 van de E-wet, of wijziging in het aantal aangeslotenen.

Voorschrift 3

7. Voorschrift 3 schrijft voor dat de voorwaarden en tarieven die de beheerder van het particuliere net hanteert op gepaste wijze bekend worden gemaakt door de beheerder aan zijn afnemers. Zowel de ontheffing met de daaraan verbonden voorschriften als de gehanteerde voorwaarden en tarieven zijn immers van invloed op de rechtspositie van de afnemers. De ACM laat het aan de beheerder van het particuliere net over hoe de bekendmaking plaatsvindt, zolang deze maar vooraf voldoende kenbaar zijn voor de betreffende afnemers. Gedacht kan worden aan bekendmaking door middel van schriftelijke overeenkomst of via publicatie op internet.

Voorschrift 4

8. De beheerder van het particuliere net wordt in dit voorschrift een aantal algemene verplichtingen opgelegd om zijn elektriciteitsnet in werking te hebben en te onderhouden, de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over het net op de meest doelmatige wijze te waarborgen, de veiligheid te bevorderen bij het gebruik van toestellen en installaties die elektriciteit verbruiken. Het is in beginsel aan de beheerder van het particuliere net om invulling te geven aan deze verplichtingen op de wijze die hij het meest passend acht bij de eigenschappen van het net, het beheer daarvan en zijn bedrijfsvoering, daarbij rekening houdend met de bedrijfsprocessen van de afnemers.
9. Dit voorschrift is uitgebreid met een aantal vereisten als een onderhoudsplan, storingsplan en calamiteitenplan met daaraan gekoppelde vereisten. De particuliere netten zijn als groep te divers om daarvoor algemeen verbindende voorschriften omtrent veiligheid vast te stellen. Het gaat namelijk om een grote verscheidenheid aan ondernemingen, commerciële en niet-commerciële dienstverleners, zoals petrochemische industrie, windparken, spoorwegstations en zorginstellingen. In plaats daarvan schrijft de ACM een aantal minimum eisen voor waarmee de beheerder van het particuliere net kan waarborgen dat zijn net voldoet aan de algemene vereisten voor veiligheid. De ACM gaat daarbij uit van het principe dat de veiligheid op het net het beste kan worden gewaarborgd door de betrouwbaarheid van het net te vergroten. Dit voorkomt dat eventueel potentieel gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.
10. De ACM eist daarom dat de beheerder van het particuliere net voortaan een onderhoudsplan heeft waarin niet alleen is aangegeven hoe vaak en waarop er onderhoud wordt gepleegd, maar ook wat het inspectiebeleid is.
11. Om dezelfde reden dient er ook een storingsplan te zijn dat aangeeft wie wanneer optreedt, zodat er geen misverstand kan zijn wie het storingswerkzaamheden uit zal voeren in geval van calamiteiten.
12. De verplichting tot het opstellen van een calamiteitenplan is door de ACM ingevoerd omdat gebleken is dat ondernemingen en instellingen doorgaans wel beschikken over een calamiteitenplan, maar dat dit niet altijd is toegesneden op situaties die vallen onder de E-wet.
13. Tevens dient een investeringsplan aanwezig te zijn met een vervangingsplan. De ACM zal niet zelf de criteria in deze plannen toetsen, maar wel dat men erover beschikt en er naar handelt.
14. Tot slot is verplicht gesteld dat men beschikt over een bedrijfsmiddelenregister, zodat beter inzichtelijk is wat de staat is van het netwerk en bepaald kan worden wanneer bijvoorbeeld onderhoud of vervanging vereist is.

Voorschrift 5

15. Voorschrift 5 geeft nadere invulling aan het wettelijke vereiste van derdentoegang. Er zijn twee manieren waarop derdentoegang op een GDS kan worden gerealiseerd, namelijk aan de hand van elektronisch berichtenverkeer via het zogenaamde Centraal Postbus Systeem en door middel

van zogenaamde suballocatie.³ In het verleden werd aan een besluit tot ontheffing van de verplichting tot het aanwijzen van een netbeheerder enkel het voorschrift verbonden dat de houder van een ontheffing derdentoegang moest regelen. Het werd vervolgens aan de ontheffinghouder overgelaten om te kiezen tussen het gebruik van het elektronisch berichtenverkeer of suballocatie. In de praktijk was hiermee voor afnemers vaak niet duidelijk hoe derdentoegang op het particuliere net werd geregeld.

16. De ACM heeft daarom besloten om voortaan een voorschrift op te nemen in het besluit op de ontheffingaanvraag waarin wordt aangegeven op welke wijze derdentoegang wordt gewaarborgd en welke verplichtingen de particuliere netbeheerder daarbij in acht moet worden genomen. Aangezien suballocatie slechts voor een minderheid van de particuliere netten een oplossing biedt, heeft de ACM er voor gekozen om in haar voorschriften standaard uit te gaan van derdentoegang zoals dat in artikel 5.8 van de Netcode Elektriciteit is vastgelegd (het eerste alternatief). Dit is de methode die ook door de openbare netbeheerders wordt gehanteerd. Indien de beheerder van het particuliere net door middel van suballocatie derdentoegang wil verlenen, dan zal hij dit bij de aanvraag moeten aangeven. De ACM zal dan aan een te verlenen ontheffing het specifiek op suballocatie toegesneden voorschrift verbinden. Daarbij is voor zover mogelijk aangesloten bij de gebruikelijke methode van derdentoegang op basis van berichtenverkeer om te voorkomen dat afnemers bij suballocatie in een nadeligere positie zouden komen te verkeren.
17. Op de meeste particuliere netten zal op dezelfde manier via suballocatie derdentoegang worden verwezenlijkt, zodat het standaardvoorschrift toereikend is. Het echter denkbaar er particuliere netten zijn, waar op een afwijkende wijze wordt gehandeld. Alsdan kan de beheerder van het particuliere de ACM verzoeken om het voorschrift hiermee in overeenstemming te brengen, mits hij de afwijking onderbouwt. De beheerder van het particuliere net kan indien hij toch suballocatie wenst, gemotiveerd hiervan afwijken, mits hij aantoont hoe hij in de praktijk door middel van suballocatie derdentoegang kan verwezenlijken. Als de beheerder van het particuliere net dit aantoont, zal de ACM vervolgens deze beschrijving opnemen in het besluit op de ontheffingaanvraag en het tweede alternatief voor voorschrift 5 voorschrijven.
18. Hierna zal de ACM nader ingaan op het verwezenlijken van derdentoegang volgens de codes.
19. Artikel 5.8 van de Netcode Elektriciteit bevat voor particuliere netten die willen deelnemen aan het elektronisch berichtenverkeer om zo switchprocessen, allocatie en reconciliatie af te wikkelen een aantal eisen, waarbij wordt doorverwezen naar de toepasselijke hoofdstukken uit de Systeemcode Elektriciteit en de Informatiecode Elektriciteit en Gas. Op grond van dit stelsel van bepalingen moet de beheerder van het particuliere net voldoen aan bepaalde vereisten die door de beheerder van het elektronisch berichtenverkeer worden gesteld. Vervolgens kan de beheerder van het particuliere net ten behoeve van de afnemer op zijn net elektronische berichten versturen teneinde eenmalige processen zoals de wisseling van leverancier af te ronden en Wholesale processen, zoals het versturen van meetdata. Omdat het particuliere net zich begeeft op het openbare net met deze leverancierswissel dient de beheerder van het particuliere net zich te houden aan de regelgeving die geldt op het openbare net. Dit kan bijvoorbeeld de verplichting inhouden om energieprogramma's in te dienen bij de beheerder van het landelijk transportnet.
20. Voorschrift 5, onderdeel b, schrijft voor dat indien voor de eerste keer op particulier net een afnemer van leverancier wil wisselen, het zogeheten switchen, een termijn van maximaal drie maanden geldt. Enerzijds heeft de afnemer op een particulier net dat daarom verzoekt recht op een realisatie van derdentoegang binnen een bepaalde termijn. Anderzijds moet vaak nog de

³ Bij suballocatie wordt elektriciteit aangeleverd bij de beheerder van het particuliere net, waarna deze dit zelf door transporteert naar zijn afnemer(s).

nodige aanpassingen aan het net worden verricht en systemen worden geïnstalleerd om aan een eerste switchverzoek invulling te kunnen geven. Vandaar dat in voorschrift 5, onderdeel c, is bepaald dat dit binnen drie maanden na ontvangst van het eerste schriftelijke switchverzoek moet gebeuren. Over het algemeen kunnen de aanpassingen of de installatie van systemen en de uiteindelijke switch worden uitgevoerd binnen een kortere termijn dan drie maanden. De beheerder van het particuliere net mag een langere termijn dan drie maanden voor het afhandelen van het eerste switchverzoek hanteren, mits hij hierover met de afnemer schriftelijk overeenstemming heeft bereikt.

21. Indien eenmaal de eerste switch is gerealiseerd, mag ervan worden uitgegaan dat in ieder geval de nodige basisvoorzieningen zijn aangebracht, zodat opvolgende switchverzoeken van dezelfde afnemer veel sneller kunnen worden afgehandeld dan het eerste switchverzoek. Indien de beheerder van het particuliere net de systemen heeft ingevoerd ten behoeve van een reguliere afhandeling van switchverzoeken, kunnen volgende verzoeken daarom worden afgehandeld overeenkomstig de voor openbare netbeheerders geldende termijnen en procedures, zoals omschreven in de Informatiecode Elektriciteit en Gas.

Voorschrift 6

22. Om het recht op derdentoegang te waarborgen, is het noodzakelijk dat er geen financiële belemmeringen worden opgeworpen door de beheerder van het particuliere net. Ook op het openbare net geldt immers dat het uitvoeren van een switch gratis is. Vandaar dat op grond van voorschrift 6 geen kosten voor het uitvoeren van de switch in rekening mogen worden gebracht op een particulier net.

Voorschrift 7

23. Indien een afnemer op een particulier net switch en deelneemt aan het verkeer op het openbare net, dient deze te voldoen aan de regels die gelden op dat openbare net. Voor grootzakelijke afnemers geldt de verplichting om zelf de meetverantwoordelijkheid in te richten. Dit kan betekenen dat deze afnemer een comptabele meetinstallatie moet aanschaffen en installeren. Deze kosten komen voor rekening van de afnemer die het switchverzoek heeft ingediend. Dit geldt ook voor alle andere kosten die ingeval van openbaar netbeheer normaliter voor rekening van de afnemers komen. Voorschrift 7 beoogt geen van het reguliere netbeheer afwijkende situatie in het leven te roepen en knoopt aan bij het in de Informatiecode Elektriciteit en Gas voorgeschreven principe dat het berichtenverkeer dat geldt voor grootzakelijke afnemers van toepassing is op particuliere netten. Dit geldt ook indien er een enkele huishoudelijke afnemer aangesloten is op een particulier net. Dit laatste is namelijk op grond van de wet toegestaan indien de huishoudelijke afnemer in dienstbetrekking is bij de beheerder van het particuliere net.

Voorschrift 8

24. De ACM schrijft voor dat een ontheffing na 10 jaar vervalt. Hiermee knoopt de ACM aan bij andere ontheffingsstelsels, alsmede het gegeven dat een aanwijzing van een netbeheerder voor het openbare net evenzeer slechts 10 jaar geldig is. Dit betekent niet dat na 10 jaar de ontheffing niet meer aan de oorspronkelijke aanvrager verleend kan worden. Indien er behoefte is aan verlenging dient voordat de termijn van 10 jaar afloopt tijdig een nieuwe aanvraag te worden ingediend.
25. Indien niet tijdig verlenging wordt aangevraagd herleeft de plicht om een openbare netbeheerder aan te wijzen en kan de Minister van Economische Zaken na vier weken zelf een netbeheerder aanwijzen voor het betreffende net.